

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>Právo kterého státu se použije?

Právo kterého státu se použije?

Rumunsko

1 Zdroje platných norem

1.1 Vnitrostátní normy

(výběr)

Mezi vnitrostátní zdroje mezinárodního práva soukromého v Rumunsku patří: Ústava; Hlava VII občanského zákoníku a občanského soudního řádu; různé zvláštní zákony, které souvisejí s mezinárodním právem soukromým týkajícím se cizích státních příslušníků; s úpravou společností; Obchodního rejstříku; a občanství.

1.2 Vícestranné mezinárodní úmluvy

(výběr)

Úmluvy Haagské konference o mezinárodním právu soukromém týkající se občanskoprávního řízení; o zrušení požadavku na legalizaci dokladů; o doručování písemností; o provádění důkazů; o usnadnění přístupu ke spravedlnosti; o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí; o ochraně dětí; o osvojení; o volbě soudu; o vyživovacích povinnostech a uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

Úmluvy Rady Evropy o obchodní arbitráži; o uznávání a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech péče o děti; o informacích o zahraničním právu; o osvojení; o právním postavení dětí narozených mimo manželství; a o občanství.

Úmluvy Organizace spojených národů o otázkách práv žen a dětí; o vymáhání výživného k dětem v zahraničí; o arbitráži; o imunitě; o přepravě; o duševním vlastnictví; o mimosmluvní odpovědnosti; o občanskoprávní odpovědnosti za škody způsobené znečištěním; o nástupu na palubu; o promlčecích lhůtách; a o kupních smlouvách.

1.3 Hlavní dvoustranné úmluvy

Rumunsko uzavřelo smlouvy o právní pomoci ve věcech občanských s Albánií, Alžírskem, Belgií, Bulharskem, Českou republikou, Čínou, Egyptem, Francií, Itálií, Jižní Koreou, Kubou, Maďarskem, Makedonií, Marokem, Moldavskem, Mongolskem, Polskem, Rakouskem Ruskem, Řeckem, Srbskem, Slovenskem, Slovinskem, Spojeným královstvím, Sýrií, Španělskem, Tuniskem, Tureckem a Ukrajinou.

2 Uplatňování kolizních norem

Uplatňování zahraničního práva na právní vztah s mezinárodním prvkem se může dovolávat jak soud z moci úřední, tak dotčená strana.

Soud může na základě své aktivní úlohy z moci úřední uplatnit použití zahraničního práva a nechat strany, aby ho projednaly, pokud na ně odkazuje rumunská kolizní norma. Kterákoli ze zúčastněných stran se navíc může dovolávat zahraničního práva u soudu podle zásady dostupnosti.

2.1 Povinnost soudce uplatnit kolizní normy z vlastní iniciativy

Cizí právo zahrnuje ustanovení hmotného práva (včetně kolizních norem), pokud strany nezvolily rozhodné cizí právo; případy cizího práva rozhodného pro formu právních úkonů a smluvních závazků a jiné zvláštní případy stanovené mezinárodními úmluvami, jichž je Rumunsko stranou, právem Evropské unie nebo ze zákona.

V případě, že cizí právo odkazuje zpět na rumunské právo nebo na právo jiného státu, použije se rumunské právo, není-li výslovně stanoveno jinak.

Viz články 2559 a 2560 občanského zákoníku.

2.2 Zpětný odkaz

Cizí právo zahrnuje ustanovení hmotného práva (včetně kolizních norem), pokud strany nezvolily rozhodné cizí právo; případy cizího práva rozhodného pro formu právních úkonů a smluvních závazků a jiné zvláštní případy stanovené mezinárodními úmluvami, jichž je Rumunsko stranou, právem Evropské unie nebo ze zákona.

V případě, že cizí právo odkazuje zpět na rumunské právo nebo na právo jiného státu, použije se rumunské právo, není-li výslovně stanoveno jinak.

Viz články 2559 a 2560 občanského zákoníku.

2.3 Změna kolizního kritéria

Případy, ve kterých se vždy uplatňuje předcházející právní úprava, a to i když dojde ke změně hraničního určovatele, zahrnují: právo země posledního občanství (rozhodnutí konstatující předpokládané úmrtí, nepřítomnost nebo neznámost); právo, kterým se při narození dítěte řídí účinky manželství rodičů dítěte (rodičovské vztahy k manželskému dítěti); vnitrostátní právo dítěte ke dni jeho narození (rodičovské vztahy k nemanželskému dítěti).

Případy, kdy má starý zákon přednost před novým zákonem, i když se mění hraniční určovatel, zahrnují: právo státu, kam byl majetek odeslán (majetek, který má být odeslán); právo bydliště/sídla dlužníka charakteristického plnění při uzavření smlouvy (stanovení nejužších vazeb, které by smlouva představovala).

Případy, ve kterých se může uplatnit buď nová, nebo původní právní úprava v případě změny hraničního určovatele zahrnují: právo místa, kde se nachází movitý majetek v okamžiku výskytu právní skutečnosti, na jejímž základě vzniklo nebo zaniklo dané právo (vznik, převod nebo zánik věcných práv); právo rozhodné v čase a na místě, kde se uskutečňují dané formy reklamy (movitý majetek, který byl již dříve přemístěn nebo který má být později přestěhován do jiné země); právo státu, kde se majetek nachází na začátku období držby nebo do něhož byl přestěhován (vydržení).

Případy, ve kterých se uplatňuje příznivější právní úprava při změně hraničního určovatele, zahrnují: případ změny státní příslušnosti v souvislosti s dosažením zletilosti; případ rodičovských vztahů k nemanželskému dítěti (které má při narození dvojí státní občanství).

2.4 Výjimky z obvyklého uplatňování kolizních norem

Cizí právo se nepoužije, pokud je v rozporu s veřejným pořádkem podle rumunského mezinárodního práva soukromého (například pokud vede k výsledku, který je neslučitelný se základními zásadami rumunského práva nebo práva Evropské unie a se základními lidskými právy), nebo v případě, že se zahraniční právo stalo vymahatelným na základě spáchání podvodu podle rumunského práva. Pokud se nepoužije cizí právo, použije se právo rumunské.

Ve výjimečných případech se neuplatní právo, které je stanoveno v souladu s vnitrostátními předpisy o mezinárodním právu soukromém, pokud má daný právní vztah jen velmi vzdálenou souvislost s tímto právem. V takovém případě platí právo, které nejtěsněji souvisí s daným právním vztahem.

Přednost mají závazná ustanovení podle rumunského práva upravující právní vztah s mezinárodním prvkem. K regulaci právního vztahu s mezinárodním prvkem lze rovněž přímo uplatnit závazná ustanovení podle práva jiného státu, pokud tento právní vztah těsně souvisí s právem daného státu a vyžadují to oprávněné zájmy zúčastněných stran.

Viz články 2564 a 2566 občanského zákoníku.

2.5 Zjištění cizího práva

Obsah cizího práva určí soud prostřednictvím osvědčení získaných od státních orgánů, na základě znaleckého posudku nebo jiným vhodným způsobem.

Strana, která se dovolává cizího práva, může být požádána, aby prokázala jeho obsah.

Viz článek 2562 občanského zákoníku. Článek 29 zákona č. 189/2003 o mezinárodní justiční pomoci v občanských věcech; Evropská úmluva o poskytování informací o cizím právu, Londýn 1968, a dvoustranné smlouvy uzavřené se státy uvedenými v bodě 1.3.

3 Kolizní pravidla

3.1 Smluvní závazky a právní akty

Podstatu právního aktu určuje právo zvolené stranami nebo jeho autorem. Strany si mohou zvolit právo rozhodné pro celý právní akt nebo pouze pro jeho část.

Při absenci volby se použije právo státu, s nímž daný právní dokument nejtěsněji souvisí (stát, v němž má dlužník charakteristického plnění nebo autor aktu ke dni uzavření aktu obvyklé bydliště nebo sídlo); pokud toto právo nelze určit, použije se právo místa, kde byl právní akt uzavřen.

Formální požadavky právního aktu se určují podle práva, kterým se řídí jeho obsah. Akt se považuje za platný, pokud splňuje podmínky stanovené jedním z následujících práv: právo místa, kde byl vytvořen; právo založené na občanství nebo právo obvyklého bydliště osoby, která s ním souhlasila; případně rozhodné právo podle mezinárodního práva soukromého orgánu přezkoumávajícího platnost právního úkonu.

Právo rozhodné pro smluvní závazky se určuje v souladu s právními předpisy práva Evropské unie a ve věcech, které nespádají do jejich působnosti, vnitrostátními předpisy, nestanoví-li mezinárodní úmluvy nebo zvláštní předpisy jinak.

Viz články 2640 až 2646 občanského zákoníku.

3.2 Mimosmluvní závazky

Právo rozhodné pro mimosmluvní závazky se určuje v souladu s právními předpisy práva Evropské unie a ve věcech, které nespádají do jejich působnosti, s právem, kterým se řídí obsah předcházejícího právního vztahu mezi smluvními stranami, nestanoví-li mezinárodní úmluvy nebo zvláštní předpisy jinak.

Nároky na náhradu škody na základě narušení soukromí a osobnostních práv se řídí podle výběru poškozené osoby buď právem státu obvyklého bydliště poškozené osoby, nebo státu, ve kterém vznikly škodlivé účinky, případně státu, ve kterém má obvyklé bydliště nebo sídlo původce újmy.

Právo na odpověď při porušování osobnostních práv se řídí právem státu, kde byla vydána daná publikace nebo odvysílán daný program.

Viz články 2641 a 2642 občanského zákoníku.

3.3 Osobní stav, jeho aspekty související s občanským stavem (jméno, bydliště, způsobilost k právům a právním úkonům)

Jméno fyzické osoby se řídí právem státu, jehož je tato osoba státním příslušníkem. Při určování jména dítěte při narození lze zvolit buď právo státu, jehož státními příslušníky jsou oba rodiče i dítě, nebo právo státu, kde se dítě narodilo a kde od narození žilo.

Na místo pobytu (bydliště) fyzické osoby se vztahuje vnitrostátní právo.

Manželský stav a způsobilost fyzických osob se řídí jejich vnitrostátním právem. Zvláštní nezpůsobilosti související s konkrétním právním vztahem podléhají právu rozhodnému pro tento právní vztah. Vznik a zánik právní subjektivity se určují podle vnitrostátního práva každého jednotlivce.

Poskytování péče fyzické osobě s plnou způsobilostí k právním úkonům se řídí právem státu, kde má tato osoba obvyklé bydliště ke dni vzniku opatrovnictví nebo ke dni, kdy je přijato jiné ochranné opatření.

Viz články 2570, 2572 až 2576 a 2578 až 2579 občanského zákoníku.

3.4 Určení vztahu rodič – dítě, včetně osvojení

3.4.1 Určení vztahu rodič – dítě

Rodičovské vztahy k dítěti narozenému v manželství se stanovují v souladu s právem, kterým se k datu jeho narození řídí všeobecné účinky manželství jeho rodičů. Pokud manželství rodičů skončilo nebo zaniklo před narozením dítěte, použije se právo, kterým se řídily jeho účinky ke dni jeho skončení nebo zániku. To platí i pro popření otcovství dítěte narozeného v manželství stejně jako pro nabytí jména dítětem.

Rodičovské vztahy k dítěti narozenému mimo manželství se stanovují v souladu s právem státní příslušnosti dítěte od jeho narození, kterým se rovněž řídí uznávání rodičovství a jeho účinků a popření rodičovství. V případě, že má dítě více než jednu státní příslušnost jiného státu než Rumunska, použije to právo státní příslušnosti, které je pro dítě nejpříznivější.

Viz články 2603 až 2606 občanského zákoníku.

3.4.2 Osvojení

Hmotněprávní podmínky vyžadované pro osvojení jsou stanoveny vnitrostátním právem osvojitele a dítěte, které má být osvojeno. Tyto osoby musí rovněž splňovat podmínky, které jsou povinné pro oba tyto režimy a které stanoví oba tyto vnitrostátní právní řády. Hmotněprávní podmínky vyžadované v případě manželů, kteří společně osvojí dítě, případně pokud jeden z manželů osvojí dítě druhého manžela, se stanovují podle práva, kterým se řídí obecné účinky manželství.

Účinky osvojení, vztahy mezi osvojitelem a osvojencem a zánik osvojení se řídí vnitrostátním právem osvojitele, a pokud jsou osvojiteli oba manželé,

právem, kterým se řídí obecné účinky manželství.

Forma osvojení se řídí právem státu, na jehož území se osvojení uskutečňuje.

Viz články 2607 až 2610 občanského zákoníku.

3.5 Manželství, nesezdané sožití, registrované partnerství, rozvod, rozluka, vyživovací povinnost

3.5.1 Manželství

Hmotněprávní podmínky pro uzavření manželství určuje vnitrostátní právo každého z budoucích manželů v době uzavření sňatku.

Forma uzavření manželství se řídí právem státu, na jehož území je manželství uzavíráno.

Právo upravující právní požadavky na uzavření manželství se použije rovněž na prohlášení neplatnosti manželství a pro účinky této neplatnosti.

Obecné účinky manželství se řídí právem o obvyklém společném bydlišti manželů, a pokud neexistuje, vztahuje se na ně právo společného občanství manželů. Pokud nejsou manželé státními příslušníky téhož státu, použije se právo státu, kde bylo manželství uzavřeno.

Viz články 2585 až 2589 občanského zákoníku.

3.5.2 Nesezdané soužití a registrované partnerství

3.5.3 Rozvod a rozluka

Rumunsko uplatňuje nařízení Řím III.

Podle vnitrostátního práva si manželé mohou na základě vzájemné dohody zvolit pro rozvod jedno z těchto rozhodných práv: právo státu, v němž mají manželé obvyklé společné bydliště ke dni uzavření dohody o zvoleném rozhodném právu; právo státu, v němž měli manželé poslední obvyklé společné bydliště, pokud v něm alespoň jeden z nich v době uzavření dohody o zvoleném rozhodném právu dosud žije; právo státu, jehož je kterýkoli z manželů státním příslušníkem; právo státu, v němž manželé žili po dobu nejméně tří let, případně rumunské právo.

Dohodu o volbě rozhodného práva pro rozvod lze uzavřít nebo změnit nejpozději ke dni, kdy je věc předložena orgánu oprávněnému rozhodnout o rozvodu. Soud však může zohlednit dohodu manželů nejpozději při prvním soudním jednání, k němuž byly strany řádně předvolány.

Pokud si manželé nevolí právo, je právem rozhodným pro rozvod: právo státu, v němž mají manželé obvyklé společné bydliště ke dni podání žádosti o rozvod; pokud nemají obvyklé společné bydliště, je jím právo státu posledního obvyklého společného bydliště manželů, pokud má alespoň jeden z manželů ke dni podání žádosti o rozvod obvyklé bydliště na území tohoto státu; pokud to není možné, právo země společného občanství manželů v době podání žádosti o rozvod; pokud manželé nejsou občany téhož státu, právo země posledního společného občanství manželů, pokud je alespoň jeden z nich k datu podání žádosti o rozvod dosud občanem tohoto státu, a ve všech ostatních případech rumunské právo.

Právo upravující rozvod se obdobně použije i v případě rozluky.

Viz články 2597 až 2602 občanského zákoníku.

3.5.4 Vyživovací povinnost

Právo rozhodné pro vyživovací povinnost se určí podle právních předpisů práva Evropské unie (článek 2612 občanského zákoníku).

3.6 Majetkové poměry v manželství

Rozhodným právem pro úpravu poměrů mezi manželi je právo zvolené manžely (obvyklé bydliště jednoho z manželů ke dni výběru; právo státu, jehož je jeden z manželů státním příslušníkem, nebo právo státu prvního společného bydliště po uzavření manželství). Upravuje opatření týkající se zveřejnění a vymahatelnosti vůči třetím stranám a případně i s právem místa uzavření manželství i formality potřebné pro uzavření manželské smlouvy.

Dohoda o volbě rozhodného práva upravujícího majetkové poměry mezi manželi může být uzavřena buď před uzavřením manželství, v době uzavření manželství, nebo v průběhu manželství.

Formální podmínky jsou podmínky stanovené buď v právu zvoleném pro úpravu poměrů mezi manželi, nebo v právu místa, kde byla tato dohoda uzavřena.

Pokud si manželé nevolili rozhodné právo pro úpravu vzájemných poměrů, vztahuje se na ně právo rozhodné pro obecné účinky manželství.

Viz články 2590 až 2596 občanského zákoníku.

3.7 Závěti a dědictví

Rumunsko uplatňuje nařízení (EU) č. 650/2012.

Podle vnitrostátního práva se dědictví řídí právem státu, kde měl zůstavitel v době smrti obvyklé bydliště.

Fyzická osoba si může zvolit jako právo rozhodné pro dědictví právo státu, jehož je státním příslušníkem. Je-li zvoleno rozhodné právo, řídí se jím existence a platnost souhlasu vyjádřeného prohlášením o volbě rozhodného práva.

Pořízení, změna nebo odvolání závěti se považují za platné, pokud tento úkon splňuje příslušné formální požadavky platné buď v den jejího pořízení, změny nebo odvolání, nebo ke dni smrti zůstavitele, podle: vnitrostátních právních předpisů země zůstavitele; práva obvyklého bydliště; práva místa, kde byl tento dokument pořízen, změněn nebo odvolán; právo místa, kde se nachází nemovitost, případně práva soudu nebo orgánu, který je vykonavatelem v dědickém řízení.

V případě, že je podle rozhodného práva pozůstalost bez dědiců, připadá majetek nacházející se na území Rumunska rumunskému státu podle rumunského práva upravujícího odúmrtí.

Viz články 2633 až 2636 občanského zákoníku.

3.8 Věcná práva

Právem místa, kde se majetek nachází (*lex rei sitae*), se řídí otázky, jako je například: držba, vlastnictví a jiná věcná práva k majetku včetně zástavního práva; (na počátku období vlastnictví) vydržení; (v okamžiku vzniku právní skutečnosti, která vedla ke vzniku, změně nebo zániku daného práva) vznik, převod nebo zánik věcných práv k majetku, který změnil umístění; (při uzavření zástavní smlouvy na movitý majetek), podmínky platnosti, zápisu a účinků zástavy movitého majetku; formy zápisu a formy stanovení práv týkajících se nemovitého majetku a (v době krádeže/vývozu nebo v době nároku) nároky na odcizený nebo neoprávněně vyvezený majetek.

Na věci v přepravě se vztahuje právo státu, z něhož byly odeslány.

Vznik, převod nebo zánik věcných práv k dopravnímu prostředku se řídí: právem státu vlajky, pod níž pluje plavidlo, nebo právem státu registrace letadla; osobním statutem u přepravní společnosti pro kolejová a silniční vozidla.

Vydání akcií nebo dluhopisů, na jméno nebo na doručitele se řídí právem osobního statutu právnické osoby (emitenta).

Vznik, obsah a uplynutí autorskopravní ochrany díla, které je duševním tvůrem, se řídí právem státu, ve kterém bylo toto dílo poprvé zveřejněno.

Vznik, obsah a vypršení platnosti práv průmyslového vlastnictví se řídí právem státu, ve kterém byl proveden zápis, případně kde byla podána žádost o zápis.

Viz články 2613 až 2632 občanského zákoníku.

3.9 Insolvence

Ustanovení o rozhodném právu lze nalézt v zákoně č 85/2014 o insolvenční prevence insolvence, kterým se provádí uplatňování nařízení (ES) č. 2015/848 o insolvenčním řízení.

Poslední aktualizace: 13/04/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.